

Munibe Antropologia-Arkeologia 2015 aldizkariaren kronika

Kronika hau zoritzarreko albiste batekin hasi dugu. 2014. urteko aldizkaria banatzen hasiak ginen Lydia Zapata-Peñaren, aldizkariko batzordeko gure lankidearen (eta lerro hauek sinatzen dituenaren kasuan, baita sail bereko kidea ere) heriotza tragikoaren berri izan genuen. Lydiak erabateko inplikazioa izan zuen aldizkari honen funtzionamenduan gonbidatutako editore eta artikulu ugariaren berriak gisa. Beti egiten zituen iradokizun konstruktiboak eta interesgarriak bere lana ondo garatze-ko. Muniben ere, bere hutsunea mingarria izango zaigu.

2015ean, gure aldizkariko erredakzioak hogeita bost eskuizkribu sortu ditu gero aztertu ahal izateko. Horietatik, lau baztertu egin dituzte metodologiarekin edo formatuarekin lotutako gaiak direla eta. Beste bi artikulu ezin izan ziren garaiz ebaluatu; izan ere, Munibe Antropologia-Arkeologia aldizkariko edukiei dagokienez, nahiko gai ezohikoak lantzen zizuten. Azkenik, beste artikulu bat ezin izan dugu garaiz zuzendu gero aldizkarian sartzeko dagokion ebaluazioa jaso ostean. Gainerako hemezortzi artikuluak aldizkariko ale honetan argitaratu ditugu.

Jatorrizko artikuluetako bakoitzak, gutxienez, kanpoko bi berrikusketa jaso ditu. Gainera, kasu gehienetan, hirugarren iritzi bat ere izan da. Artikulu horietako bakarra argitaratu dugu aurkeztu zuten moduan. Beste hamaikak, ordea, aldaketa handiak izan dituzte eta gainerako seiak, aldiz, aldaketa txikiagoak. Korrespondentziaren egileak sinatutako hartu-agiria jaso izanaren eta berrikusleek txostena igorri izanaren arteko batez besteko epea hogeita bi aste ingurukoa da. Dena den, epe hori oso aldakorra izaten da artikuluen luzeraren edo gaiaren moduko faktore ugarien arabera.

Erabilitako berrikusketa-sistema, beste behin, itsu bikunekoa izanda. Horren bidez, egileek ezin dute jakin zein den berrikusleen nortasuna eta berrikusleek ere ezin dute jakin zein den ebaluatutako eskuizkribuen egileen nortasuna. Hori dela eta, ahal den neurrian, egileen inguruko edozein aztarna ebaluatzaile izango direnei ezkutu ahal izateko eskuizkribu bakoitza editatu behar izan dugu: Egileen erreferentziak, deiak testuan (diskurtsoa ez hausteko, "Autoaipua" esamoldearekin ordezkatu dituzte), esker onak eta aipu bibliografikoak. Eragile guztiei (gonbidatutako editoreak, kanpoko berrikusleak eta egileak) eman zaie idatzizko informazioa garatu beharreko ebaluazio-mekanismoen inguruan. Gainera, prozesuaren fase bakoitzerako jarraibide zehatzak prestatu dituzte, ebaluatzaileen argibideen inguruko gutxi gorabeherako txantiloia barne. Ahal den neurrian, eragile guztien arteko harremanak bide elektroniko bidez bizkortu dira nahiz eta egile bakoitzak bere jatorrizko dokumentuaren hartu-agiria sinatu duen artikulu bakoitzaren goiburuan data kontsignatuta eta hemen zehaztutako protokoloa onartuta.

2015. urtean ez da Munibe Antropologia-Arkeologia aldizkariko Batzorde Zientifikoaren bilera formalik egin, baina 2014an egindako bileran ezarritako xedapenak gauzatu dituzte bereziki. Horrekin lotuta, aldizkariaren lingua franca gisa ingelesari garrantzi handiagoa eman zaio. Ale honetan, gainera, artikulu guztiei identifikatzaile

le digitala (DOI) emango diegu 1983. urtera arte atzeraginezko ondorioekin; horri esker, aldizkariaren ikusgarritasuna hobetu egingo da onlineko baliabideetan. Lan horrek dagoeneko emaitza onak eman ditu aldizkarian aipuak bilatzeko gailuaren bidez. Kontsulta publikorako irekita dago eta Google Académico izeneko aplikazioan oinarrituta dago. Edozein egilek kontsulta dezake aplikazio horretan bere artikulua zenbat aldiz eta zer testutan aipatu izan duten. Horri esker, badakigu 1988. urtetik testu hau idatzi dugun unera arte (2015eko abenduak 29), Munibe Antropologia-Arkeologia aldizkariko artikuluak (1983. urtetik) 2.905 aldiz aipatu dituztela. Kopuru horretatik, 1.544 aldiz aipatu dituzte 2010. urtetik (beste nolabait esanda, aipuen kopurua hazten ari da). 2010-2014 aldian argitaratutako artikuluak dagoeneko 161 aldiz aipatu izan dituzte; horrek guztiak aldizkariaren inpaktu-faktorea eskaintzen digu azken bost urteotarako, eta editatutako artikulu bakoitzeko 1,61 aiputan neurtuta dago.

Gainera, hirugarren urtez jarraian, Munibe Antropologia-Arkeologia aldizkariak urtean bi ale izan ditu. Uztailean, formatu digitalean modu eksklusiboan (*on line first*), ordura arte ebaluatutako eta zuzendutako artikuluak argitaratu genituen. Horren ondorioz, blokeo-aldia desagertu egin da modu automatikoan. Une horretatik aurrera, urtearen amaierara arte, aldizkariaren paperezko edizioan argitaratu ahal izateko onartutako edukiak gehitzen joan gara. Abenduan argitaratu dugu aldizkariaren bigarren alea, bai bertsio digitalean, bai paperean, eta bigarren argitaratze horretan bilduko dira bi aleetako artikuluak. Argitaratzeen araubide hau ezarrita, besteak beste, desagertu egingo dira artikuluak ebaluatzaile aurkezteko epeak eta hemendik aurrera, epe hori beti zabalik egongo da. Bistakoa denez, aldaketa horien helburua gure aldizkarian argitaratutako edukiei hedapen handiagoa ematea da eta, bereziki, nazioartean.

Alvaro Arrizabalaga. Editore nagusia

